

Zlatý holky a spolek Patron vnesly na kraj ducha Jizerských hor

05. 03. 2014 14:08

Součástí popularizační činnosti spolku Patron je i výstava „Pomníčky Jizerských hor a činnosti Spolku Patron“, která se pod záštitou náměstka hejtmána LK Josefa Jadrného začala 3. března ve vestibulu sídla Krajského úřadu LK, U Jezu, v Liberci.

Výstava potrvá do 28. března, ještě před tím se však **24. března v 16.30 hodin uskuteční komentovaná prohlídka výstavy**, kterou povede člen výboru Patron Zdeněk Buriánek.

Celkem 27 panelů a jednu vitrínu se zajímavými texty, obrazovou dokumentací a zbytky jizerskohorských pomníčků představil spolu s dalším členem Spolku Patron Janem Teichmannem. „Obdivuji vaši práci, kterou děláte zdarma a ve svém volném čase. Klobouk dolů, před vámi, neboť Jizerky jsou synonymem Libereckého kraje a vy je pomáháte zachraňovat,“ řekl mimo jin náměstek hejtmána.

Skvělou pohodu se svými písněmi objevujícími, i demaskujícími texty o Jizerských horách přinesla tramská či ochranářská hudební a pěvecká skupina Zlatý holky z Jablonecka, šéfovaná, jak jinak mužem – Marcelem Štěpánkem zvaného Fox, takže se u modelu Ještědu ve vestibulu úřadu okamžitě vznášel alespoň na chvíli romantický duch Jizerek.

„Členové a příznivci Spolku Patron si uvědomují již déle než tři desetiletí, že k jednomu z jizerskohorských fenoménů patří i drobné památky, kterým zde zjednodušeně říkáme pomníčky. Jde například o kapličky, boží muka na okrajích silnic a při lesních a polních cestách, nebo o pouhé kříže upevněné na stromech či skalách, které připomínají různé, často tragické události. Řada z nich má původ již v 19. století a jsou vlastně připomínkou zašlých časů. Příběhy s nimi spojené vyprávějí o nehodách dřevorubců a svážečů dřeva, o dávných přestřelkách pytláků s hajnými, nebo o nešťastných lidech, kteří dobrovolně sáhli na svůj život. Staré pomníčky a jejich příběhy jsou předávány z generace na generaci a jsou tedy i spojnicí minulosti se současností,“ vysvětlil Zdeněk Buriánek.

Vzápětí jeho tvrzení podpořily Zlatý holky písněmi Velká Jizera, kramářskou baladou Jizerský

pytlák (i s doprovázejícími obrazy), Jizerská liška či Jizerskej doktor (Kittel), které složil již zmíněný nestor skupiny Marcel Štěpánek.

Skupina „pomníčkářů“ se formovala od roku 1980, avšak oficiální název tato parta zatím žádný neměla – říkali si jednoduše „křížkaři“ či „pomníčkáři“. Až po sedmnácti letech práce tohoto volného seskupení uzrála i doba na založení občanského sdružení Spolku Patron. To bylo 1. července 1997 zaregistrováno Ministerstvem vnitra ČR.

Od prvopočátků spolku tak uplynulo již více než třicet let. Za tu dobu „pomníčkáři“ obnovili dobrovolně a bez nároku na odměnu stovky drobných památek, pro své členy vydávají i vlastní časopis, shánějí peníze na nezbytné výdaje. „Setkáváme se pochopitelně i s řadou nešvarů, zvláště pak vandalským chováním. Nejenže občas dochází k ničení pomníčků či odcizení tabulek nebo křížků, některé původní památky bohužel dokonce nevratně mizí. Pokud ke ztrátě dojde, snaží se členové Patronu vytvářet co nejvěrnější kopie. Především se však snaží drobné památky udržovat ve stavu, který tuto paměť horské krajiny zachová i pro další generace,“ vzkázal účastníkům člen spolku a spisovatel Otokar Simm.

Podle Zdeňka Buriánka byl největším znalcem pomníčků v Jizerských horách zakládající člen Spolku Patron Emil Novák z Nového Města pod Smrkem. Historii se už věnoval od mládí a za svůj život vytvořil rozsáhlý archiv.

„Dalším uznávaným znalcem historie v Jizerských horách je samozřejmě **známý spisovatel Miloslav Nevrlý**, který se svým fotoaparátem nachodil stovky kilometrů, aby zachytil mizející krásu všech těch křížků, božích muk, pomníčků a kapliček nebo starých poutních cest, které již bohužel mnohdy dnes už neexistují,“ připomněl řečník s tím, že jak známo, Miloslav Nevrlý je autorem mnoha knih o Jizerských horách, také velkého souboru diapositivů o drobných památkách. „Je jeho zásluhou, že po vydání knihy se mnohonásobně zvýšil zájem o drobné památky, lidé si brali knihu do ruksaku a začali podle ní pomníčky vyhledávat. Jak mi říkáme Míla Nevrlý, čestný člen našeho spolku, odstartoval tzv. "pomníčkaření" v Jizerkách,“ doplnil.

Patron opravil v roce 2013 v Jizerských horách čtyři významné památky.

„Na začátku loňských prázdnin byla vysvěcena **památka Maria Hilfe**,“ řekl Buriánek.

Toto místo se podle něj nachází na kraji lesa u hlavní silnice z Jablonce n. N. do Prahy, je vlevo od silnice asi 200 metrů od odbočky na Dobrou Vodu. Oprava se prováděla postupně v průběhu dvou let. „Jde o menší skalní blok s výklenkem a nápisem Maria Hilfe, ve výklenku je umístěna soška panny Marie Lurdské, dále se zde nachází dva kříže, jeden je umístěn na vrcholu skály, druhý stojí v dolní části a je na něm obnovený obrázek, který namaloval pan Bičiště,“ popsal člen Patronu.

V září loňského roku se členové spolku podíleli na instalaci repliky **Komerova reliéfu na**

Smrku. „Děkuji všem, kteří přispěli k celkové obnově pomníku Theodora Komera, panu Wollnerovi který sponzoroval výrobu repliky, panu Rademachrovi za zprostředkování a dopravu na místo, panu Čechovi za dokončovací práce a instalaci informační tabulky, paní místostarostce Radce Žákové z Nového Města pod Smrkem za přípravu a organizaci celé akce a samozřejmě členům spolku Patron,“ zdůraznil Zdeněk Buriánek.

V listopadu obnovili členové spolku Patron Weberův kříž, který se nachází v údolí Malého Štolpichu, na opravu přispělo město Hejnice.

Největší akcí v historii spolku však byla obnova **Křížové cesty z Horního Maxova k Seibtově studánce.**

„I zde musíme poděkovat všem, kteří se na této významné akci podíleli: Lesy ČR, Lesní správa Jablonec, město Lučany, autorovi obrázků Pavlu Koňáříkovi z Hejnic, kovářovi Davidu Hankovi z Bílého Potoka, Rostislavu Dvořákovi, který vše na kamenné sloupy upevnil, a našim Patronům,“ řekl přednášející s tím, že Křížová cesta byla vysvěcena páterem Pavlem Ajchlerem v neděli 3. 11. 2013, a přestože přišlo, jen se lilo, zúčastnilo se na 40 lidí.

Skupina Zlatý holky vznikla v roce 1980 v turistickém oddíle Kasiopea z holek, které rády zpívaly, a z jejich vedoucího, který rád zpíval a uměl písničky také skládat. Tím vedoucím byl Marcel Štěpánek, známý také jako Fox. Jak běžel čas, Zlatý holky se rozprchly do života a nastoupily mladší. Skupina si začala říkat Zlatý holčičky a zpívala ty samé písně, a další, nové o Jizerských horách, o dobru a zlu, o rumunských horách a pořád pod taktovkou Marcela Štěpánka.

Protože se však Zlatý holky ze života sem tam vracely a zpívaly, skupina se přejmenovala na Zlatý holčiny. A pořád si zpívaly pro radost, na táborech, vandrech a různých skautských podnicích. Repertoár se slušně rozrůstal a skupin se nakonec definitivně přejmenovala na Zlatý holky.

V roce 2008 vybral Marcel Štěpánek 14 písní o Jizerkách a v kostele sv. Antonína v Bedřichově je spolu se Zlatými holkami nahrál na CD. V roce 2009 v Lučanech nad Nisou pak bylo nahráno druhé CD, Písně horskejch plání, a v září roku 2010 se pak nahrálo i třetí CD - Když mraky táhnou. Posledním, čtvrtým CD, které se nahrávalo v září roku 2011 také v Lučanech, je CD U nás doma na horách.